

Informacja Prezydenta Miasta Katowice na posiedzenie Komisji Edukacji, które odbędzie się w dniu 12 listopada 2024 roku w zakresie:

pkt 3 – Funkcjonowanie poradni psychologiczno-pedagogicznych w Katowicach

Poradnie psychologiczno-pedagogiczne i specjalistyczne udzielały dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym pomocy logopedycznej, pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, a także udzielały rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej związanej z wychowywaniem i kształceniem dzieci i młodzieży, w tym 2 specjalistyczne, prowadzące działalność ukierunkowaną na specyficzny, jednorodny charakter problemów, z uwzględnieniem potrzeb środowiska, tj. Specjalistyczna Poradnia Rodzinna – skupiająca swoje działania na problemach rodziny i wychowania oraz Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna skupiająca swoją działalność na pracy z dziećmi niepełnosprawnymi, w tym na prowadzeniu zajęć wczesnego wspomagania rozwoju. Do zadań poradni psychologiczno-pedagogicznych należało w szczególności:

wspomaganie wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży, efektywności uczenia się, nabywania i rozwijania umiejętności negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i problemów oraz innych umiejętności z zakresu komunikacji społecznej,

1. profilaktyka uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży, udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży z grup ryzyka,
2. terapia zaburzeń rozwojowych i zachowań dysfunkcyjnych,
3. pomoc uczniom w dokonywaniu wyboru kierunku kształcenia, zawodu i planowaniu kariery zawodowej,
4. prowadzenie edukacji prozdrowotnej wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
5. pomoc rodzicom i nauczycielom w diagnozowaniu i rozwijaniu potencjalnych możliwości oraz mocnych stron uczniów,
6. wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji rodziny,
7. wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji szkoły.

Poradnie psychologiczno-pedagogiczne roku szkolnym 2023/2024 objęły zajęciami **29 415** uczniów, (w roku ubiegłym ilość uczniów objętych zajęciami wynosiła **23 798**), wydały **2 525** orzeczeń (rok szkolny 2023/2024 – **2 273** orzeczeń) oraz **3 947** opinii (w roku szkolnym 2022/2023 – **4 016** opinii), udzielały różnego rodzaju form pomocy nauczycielom, rodzicom i wychowawcom, oraz innym osobom.

Zakres oraz formy pomocy przedstawia poniższa tabela:

L.p	Nazwa Poradni	Rok 2022/2023			Rok 2023/2024			Rodzaje prowadzonych zajęć	Liczba placówek objętych działaniem
		Liczba uczniów objętych zajęciami	Liczba wydanych orzeczeń	Liczba wydanych opinii	Liczba uczniów objętych zajęciami	Liczba wydanych orzeczeń	Liczba wydanych opinii		
1	Specjalistyczna Poradnia Rodzinna	1 447	1	115	2 203	1	76, w tym 70 opinii wydanych do sądu	- terapia indywidualna, - psychoterapia, - konsultacje i porady, - zajęcia warsztatowe, - grupa wsparcia, - grupa wsparcia,	Publiczne, niepubliczne
2	Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-	1 437	1 407	1 077	1 690	1 572	1 006	Terapia indywidualna, psychologiczna, pedagogiczna,	Publiczne i niepubliczne z terenu miasta

	Pedagogiczna							logopedyczna, ruchowa i terapia BfB psychoedukacja, terapia grupowa	Katowice
3	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 1	6 773	128	507	6 450	116	554	-terapia logopedyczna, - terapia psychologiczna, - terapia pedagogiczna, - warsztaty dla dzieci, - ZZK,- socjoterapia	Publiczne – 45, Niepubliczne – 22
4	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 2	1 633	367	482	3 780, w tym 140 zajęć warsztatowych i konsultacji na terenie jednostek oświatowych	421	553	- terapia psychologiczna, pedagogiczna i logopedyczna, - inne zajęcia o charakterze terapeutycznym, - porady na podstawie badań, - porady zawodowe, - zajęcia grupowe, - prelekcje/zajęcia warsztatowe na terenie jednostek oświatowych	Publiczne – 46, Niepubliczne – 56
5	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 3	5 954	118	819	9 750	148	820	- terapia pedagogiczna, w tym zajęcia korekcyjno-kompensacyjne dla uczniów dyslektycznych i z ryzyka dysleksji, - terapia logopedyczna, - terapia psychologiczna, - inne zajęcia o charakterze terapeutycznym, - inne formy pomocy indywidualnej, - warsztaty, zajęcia i inne formy pomocy grupowej, w tym integracyjne, profilaktyczne, profilaktyka zdrowia psychicznego, z zakresu orientacji zawodowej, - indywidualne porady zawodowe bez badań i na podstawie badań, - konsultacje i porady, w tym po badaniach przesiewowych	Publiczne i niepubliczne
6	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 5	6 554	504	1 016	5 542	267	938	Poradnia m.in. prowadzi zajęcia: - diagnostyczne (psychologiczne, pedagogiczne, logopedyczne, doradztwo	Publiczne – 47 Niepubliczne - 36

								zawodowe), Terapeutyczne (indywidualne/grupowe) planowane zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami dzieci i młodzieży, w tym psychologiczne, socjoterapeutyczne, pedagogiczne, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne i inne o charakterze terapeutycznym m.in.: Szkoła czytania i pisanie, „Metoda dobrego startu”, „Twórcze wspomaganie rozwoju”, „Od zabawy do precyzji”, „Przygoda z matematyką”, „Na matematykę są sposoby”, „Rozwiń skrzydła”, „Oswoić nieśmiałość”, - zajęcia aktywizujące do wyboru kierunku kształcenia i zawodu: „Z nauką i pasją kieruję swoją przyszłość”, „Zostań swoim mentorem”, - zajęcia z zakresu profilaktyki uzależnień, - zajęcia dla dzieci z trudnościami adaptacyjnymi: m.in. zajęcia dla uczniów dwujęzycznych, zajęcia dla dzieci uchodźców z Ukrainy, - zajęcia warsztatowe na terenie rejonowych placówek, zgodnie z realizacją oferty Poradni. W roku szkolnym 2023/2024 w ramach realizacji warsztatów, prelekcji i wykładów zrealizowano na terenie placówek 17 warsztatów dla uczniów, - 15 szkoleń dla nauczycieli i 28 prelekcji dla rodziców	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Poradnie wydają orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego dla dzieci w wieku przedszkolnym oraz uczniów szkół podstawowych, szkół ponadpodstawowych, słabo słyszących, niewidomych i słabo widzących, z niepełnosprawnością ruchową w tym z afazją, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, ze spektrum autyzmu, w tym z zespołem Aspergera, z niepełnosprawnościami sprzężonymi, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, niedostosowanych społecznie, a także o potrzebie zajęć

rewalidacyjno-wychowawczych, o potrzebie indywidualnego nauczania, o braku potrzeby indywidualnego nauczania i o potrzebie indywidualnego wychowania przedszkolnego.

Poradnie wydają także opinie w sprawie: wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, braku przeciwwskazań do wykonywania przez dziecko pracy lub innych zajęć zarobkowych, odroczenia spełniania przez dziecko obowiązku szkolnego, zwolnienia ucznia z nauki drugiego języka obcego, dostosowania wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb edukacyjnych dziecka, udzielenia zezwolenia na indywidualny program lub tok nauki, przyjęcia ucznia oddziału gimnazjalnego do oddziału przysposabiającego do pracy, pierwszeństwa w przyjęciu ucznia z problemami zdrowotnymi do szkoły ponadpodstawowej, objęcia dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w przedszkolu, zezwolenia na zatrudnienie młodocianego w celu przyuczenia do wykonywania określonej pracy, spełniania rocznego obowiązku przygotowania przedszkolnego poza przedszkolem, oddziałem przedszkolnym lub inną formą wychowania przedszkolnego i obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki poza szkołą, objęcia dziecka pomocą psychologiczną w szkole lub placówce w związku ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się, opinie w sprawie zindywidualizowanej ścieżki kształcenia.

Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne również uruchamiają działania interwencyjne w sytuacjach kryzysowych, w szczególności w sytuacjach związanych ze zgłoszonymi z rejonowych placówek: próbami samobójczymi, samobójstwami, śmiercią ucznia lub pracownika szkoły z innych przyczyn. W takich sytuacjach interwencje odbywają się według poniższej procedury/schematu postępowania:

- 1 przyjęcie zgłoszenia o zdarzeniu od dyrektora lub pracownika placówki;
- 2 ustalenie w trybie pilnym działań, powołanie zespołu interwencji i stworzenie planu interwencji.
- 3 wszczęcie działań odpowiednio, zależnie od sytuacji, np.: wobec klasy poszkodowanego lub nieżyjącego ucznia, uczniów innych klas, rodziców, nauczycieli (nawiązanie przez szkołę kontaktu z rodzicem nieżyjącego ucznia (zaoferowanie pomocy w OIK), informacja do rodziców uczniów z jego klasy, ustalenie wizyty powołanego zespołu interwencji (specjalistów poradni) w Szkole;
- 4 narada z Dyrektorem szkoły oraz psychologiem szkolnym (omówienie działań z dnia poprzedniego, ustalenie ew. uczniów zagrożonych - bliskich dla poszkodowanego lub nieżyjącego ucznia, mających trudności emocjonalne; ustalenie z psychologiem jak rozmawiać z klasą ucznia);
- 5 udział w spotkaniu z nauczycielami (przekazanie przez dyrektora informacji o śmierci ucznia, umożliwienie nauczycielom emocjonalnego odreagowania i powspominania nieżyjącego ucznia, poinformowanie nauczycieli o możliwych konsekwencjach tego zdarzenia zarówno dla uczniów jak i ich samych, omówienie faz żałoby i mechanizmów psychologicznych w sytuacji śmierci kogoś bliskiego, przekazanie informacji o miejscach, gdzie można szukać pomocy, wsparcia (Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Katowicach i ościennych miastach – dorośli. Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne i Specjalistyczna Poradnia Rodzinna - młodzież), wskazówki, odpowiedzi na nurtujące pytania);
- 6 rozmowa wspierająca z wychowawcą klasy;
- 7 spotkanie z dyrektorem – plan na najbliższe dni (kwestia pogrzebu, przesłuchań uczniów itp.).
- 8 ponowne zapewnienie o możliwym wsparciu na terenie poradni i odpowiednich instytucji wspierających w sytuacji pojawienia się objawów niepokojących z odroczeniem (nawet po kilku tygodniach czy miesiącach).

Ponadto każda publiczna poradnia psychologiczno-pedagogiczna miasta Katowice ma ustalone i zatwierdzone przez organ prowadzący godziny pracy, które są ogólnie dostępne dla wszystkich klientów. W godzinach tych na terenie poradni można zgłaszać się osobiście, telefonicznie lub poprzez kontakt mailowy. Poza tymi godzinami klienci mogą kontaktować się mailowo. Wszyscy pracownicy pedagogiczni poradni dysponują służbowymi adresami mailowymi, które dostępne są na stronach

internetowych poradni.

Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne udzielają również wsparcia radom pedagogicznym w opracowaniu i realizacji Rocznych Planów Wspomagania. Przed początkiem każdego roku szkolnego poradnia przyjmuje od zainteresowanych placówek zgłoszenia do objęcia procesowym wspomaganiem. Zgodnie z procedurą wspomagania, poradnia pomaga w opracowaniu, realizacji i podsumowaniu rocznych planów wspomagania. Współpraca przebiega według następującego planu:

1. powołanie w poradni zespołu ds. wspomagania dla danej placówki;
2. kontakt zespołu z dyrektorem i nauczycielami placówki celem ustalenia planu działania;
3. analiza wniosków z roku poprzedniego i określenie/wyłonienie potrzeb w zakresie wspomagania placówki w bieżącym roku szkolnym;
4. kontakt z ekspertami zewnętrznymi i pracownikami poradni prowadzącymi zajęcia warsztatowe i szkoleniowe, ustalenie harmonogramu działań;
5. konsultacje grupowe przy opracowywaniu narzędzi i aktualizacji procedur;
6. realizacja działań wspierających przez specjalistów poradni zgodnie z harmonogramem (warsztaty, szkolenia, konsultacje);
7. opracowanie podsumowania działań, przygotowanie sprawozdania z realizacji RPW z wnioskami i rekomendacjami oraz przedstawienie go radzie pedagogicznej placówki.

Poradnie współpracują również z jednostkami oświatowymi w zakresie wykrywania potrzeb dzieci i młodzieży. Zespoły specjalistów poradni psychologiczno-pedagogicznych miasta Katowice w ramach realizacji działań wynikających z Polityki Edukacji Miasta Katowice - *Katowiczanie 2022*, opracowały kwestionariusze diagnostyczne:

1. narzędzia pomocne przy diagnozie potrzeb placówki;
2. narzędzia pomocne przy ocenie rozwoju dziecka w wieku przedszkolnym i szkolnym;
3. narzędzia pomocne przy ocenie uzdolnień dziecka/ucznia.

Należy również zaznaczyć, że poradnie psychologiczno-pedagogiczne, w tym specjalistyczne, dla których organem prowadzącym jest miasto Katowice, w zakresie świadczenia pomocy podejmowały i podejmują na bieżąco działania związane ze świadczeniem pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów przybyłych z Ukrainy – terenu objętego działaniami wojennymi, do których możemy zaliczyć:

- pomoc dla dzieci/młodzieży w zakresie badań psychologiczno-pedagogicznych,
- konsultacje,
- diagnozy, terapie i orzekanie o potrzebie kształcenia specjalnego,
- wsparcie terapeutyczne dla dzieci i matek z obszaru objętego działaniami wojennymi,
- interwencje kryzysowe udzielane bezpośrednio po przybyciu do Katowic, w miejscu zamieszkania, placówkach i poradniach.

Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Katowicach realizuje zadania Wiodącego Ośrodka Koordynacyjno – Rehabilitacyjno – Opiekuńczego w ramach kompleksowego programu wsparcia dla rodzin „Za Życiem” dla dzieci niepełnosprawnych i zagrożonych niepełnosprawnością od 0 m. ż. do podjęcia nauki w szkole. Zajęcia z Programu są dodatkowe, niezależne od rehabilitacji i terapii realizowanych z Narodowego Funduszu Zdrowia. Dzięki programowi „Za życiem” dziecko może mieć nawet 5 godzin dodatkowych zajęć wspomagających w tygodniu. Rekrutacja jest prowadzona w sposób ciągły, do czasu zakończenia Programu tj. do dnia 31 grudnia 2026 r. Aby zapisać dziecko na zajęcia należy skontaktować się z Specjalistyczną Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną. To pracownicy Poradni kwalifikują dzieci do zajęć, określają ich rodzaj oraz częstotliwość. Zajęcia odbywają w Poradni lub w innej, wskazanej przez Poradnię placówce publicznej lub niepublicznej na terenie miasta Katowice.

W ramach Programu, w mieście Katowice realizowane są następujące zajęcia:

1. indywidualna terapia integracji sensorycznej,
2. indywidualna terapia oligofrenopedagogiczna,
3. indywidualna terapia logopedyczna,
4. indywidualna terapia psychologiczna,

5. indywidualna terapia pedagogiczna (terapia ręki),
6. indywidualna terapia neurologopedyczna,
7. fizjoterapia.

W 2023 r. z zajęć w ramach programu skorzystało 267 dzieci, a z porad i konsultacji 87 rodziców.